

Justícia Social

Preu:
15 Cts.

ÒRGAN DE LA UNIÓ SOCIALISTA DE CATALUNYA

La Unió Socialista de Catalunya presenta candidatura en les eleccions del 4 d'octubre

Felip Barjau candidat per a Unió Socialista de Catalunya

Felip Barjau. Una vida d'obrer consagrada als seus germans de classe. Una cultura feta amb el propi esforç, però sòlida. Un geni constructiu, meditatiu, persuasiu. I un caràcter sencer. Tot el que ens calia, per a defensar, en nom i amb l'accent de Catalunya, l'ideal socialista universal.

Balanç d'aquesta vida. i empresonament: un any i mig. Una conducció ordinària: 3 mesos. Una detenció

durant la Dictadura. 2 exilis: 3 anys. Un confinament: 3 mesos, seguit d'expulsió de la «Província» de Tarragona. 7 processos. Actiu: 5 càrrecs. Secretari de l'Art Fabril en 1913. Membre de la Comissió de propaganda de la Confederació Regional del Treball en 1918. Secretari de la Federació Local de Sindicats de Barcelona en 1920. Secretari de la Cooperativa «La Moral», de Badalona, en l'any 1928. Darrerament, en nom del Partit, Diputat a la Generalitat de Catalunya. Cap retribució.

Aquest home que ha lluitat sempre, sindicalment, políticament, cooperativament, culturalment, que no s'ha doblegat sota la tirania i ha estat sotmès tothora fa molts anys a una vigilància massa rigorosa, amb les molèsties conseqüents, ha pogut formar encara una família i complir tots els deures de ciutadà. No podem demanar-li res més, i no podem demanar-vos més poc proposant-vos de votar-lo.

La seva actuació va començar l'any 1910, sortint en defensa dels empresonats pels fets de l'any anterior. En 1911 actuava a Sant Martí, a la Societat d'Oficis Diversos. Feien sortir *El Sindicalista*. També intervingué en la vaga de carrilaires del mateix any.

Va participar en la formació de societats obreres que després esdevingueren Sindicats. En 1913 actuava a l'Art Fabril, durant la vaga general a Catalunya. D'aquí vingué el primer exili.

Torna en 1914. 1916: vaga general del ram de construcció. Nou exili. Torna a venir en 1918, i prossegueix la brega. Els Sindicats Unics inicien llur història. La d'ell s'hi lliga també.

1919. És desterrat a Terol, conduït per carretera des de Reus, on residia i on feien sortir *Fructidor* (bilingüe) amb alguns amics. Després és expulsat, amb la família, de les contrades tarragonines.

És empresonat en 1920, fins al 1922, entremig, en 1921, sota el comandament d'Anido, va en conducció ordinària durant tres mesos.

Ha vingut al Partit perquè creu que «és l'organisme polític de classe existent a Catalunya que pot donar satisfacció plena a les aspiracions dels obrers catalans, amb la garantia de la màxima llibertat dintre de les obligacions que imposa una vida col·lectiva socialista». Ell mateix ho explica així. Simplement.

El Partit l'ha triat per a representar-lo perquè ha vist en ell totes les condicions d'un bon legislador socialista, ultra les condicions de revolucionari.

Altrament el company Felip Barjau és prou conegut. Els obrers que han lluitat amb ell l'estimen i el consideren. Els elements polítics que el desconeixien han pogut adonar-se del que val per la seva gestió de Diputat prop del Govern de Catalunya.

Vet ací l'història i les qualitats de Felip Barjau, candidat de la Unió Socialista de Catalunya, en les eleccions de Diputats a Corts Constituents del 4 d'octubre. Si sortís elegit—i depèn de vosaltres—Catalunya tindrà un Diputat que mereix tenir.

Inauguració de la Secció del Districte II

Avui, a dos quarts de deu del vespre, es realitzarà un gran míting inaugural de la Secció del Districte II, Marquès del Duero, 101.

Faran ús de la paraula els companys:

E. Granier Barrera
F. Montanyà
Joaquim Xirau
M. Serra i Moret
i el candidat a diputat constituent,
Felip Barjau.

En Assemblea extraordinària, la Unió Socialista de Catalunya ha acordat presentar candidat en les eleccions del dia 4.

Per primera vegada, un partit socialista i català, amb plena llibertat i independència—i amb tot el respecte a les forces que fins ara li han estat companyes—acut a la palestra electoral per a fer sentir el seu clam de justícia social i per a guiar el nostre poble pels camins universals del Socialisme.

Aquest fet és d'una importància excepcional per a Catalunya. En el moment en que el nostre poble es retroba plenament i es disposa a dictar-se les seves lleis rectores, el nostre partit vol incorporar-hi la humanitat dels seus principis i el seu sentiment rigorós de justícia. En aquesta hora d'edificació interna, el Socialisme serà el llac que reunirà tots els anhels i totes les forces de renovació social que operen en el nostre poble i serà, alhora, el llac que unirà definitivament Catalunya al món que treballa i que lluita per a la nova societat que ja s'albira en les llunyanies de l'horitzó.

La Unió Socialista de Catalunya pretén transformar la faç econòmica i social del nostre país. Així li ho manen els seus principis. Per aquesta empresa no ens manca coratge ni ens manquen mitjans. Els mètodes de que disposem són mètodes que han estat contrastats per les experiències reeixides d'altres països. Ens cal només

l'ajut dels esperits serenament rebels.

No tenim pressa, però no volem perdre un moment. I hem cregut que aquesta era l'hora justa de començar a exercir l'acció política amb les nostres pròpies forces, mentre ens preparam per a exercir l'acció econòmica indispensable per a la consecució dels nostres objectius. Ara comença el Socialisme a Catalunya: sabem prou bé els obstacles que ens esperen, els esforços que haurem de realitzar, el camí que hem de recórrer. Més, sabem també, que l'esdevenidor és nostre. Qui ens el pot disputar?

La Unió Socialista de Catalunya és un partit d'homes de treball.

No té ni vol tenir capdills que «facin» eleccions.

No té ni vol tenir capdills sos estranys, ni inconfessables.

No té ni vol tenir subvencions de cap mena.

La Unió Socialista de Catalunya, òrgan de la classe treballadora política organitzada, no té ni vol tenir més força que la dels seus ideals de justícia integral humana, ni més ajut que la dels ciutadans freturosos de crear una Catalunya capdavantera en el món civilitzat.

Revatua, tan segur que semblava!

LA SETMANA POLITICA

Programa mínim de la U. S. C.

Pagament dels salaris en or, en règim d'inconversió

El treballador no té més que una propietat: els seus braços. I una sola renda: el seu salari.

La capacitat de treball i el preu del treball són els factors decisius en la vida del treballador. Poca capacitat és sinònim de misèria. Poc salari, suposa misèria.

Mesurar la capacitat de treball és fàcil. Simple qüestió tècnica que es resol amb pocs números.

Però mesurar el valor real d'un salari, ja no és tan fàcil. És, tanmateix, una qüestió tècnica que es pot resoldre amb pocs números. I que es resol-dria si el treballador tingués la necessària capacitat.

Un patró sap, quan vol, si el treball d'un obrer és o no és suficient. Ha tingut cura d'esbrinar-ho, car és llei essencial de llur negoci.

Un patró sap, també, si el salari és o no és suficient. No ho diu, no ho sistemàtica, car és llei oposada a llur negoci personal.

Convé al patró la mesura de la capacitat de treball.

Convé a l'obrer la mesura del valor real del salari.

Aquell ho fa.

Aquest, no.

L'obrer mai sap el que guanya. Pensa que guanya molt si el salari el formen unió d'unitats monetàries. Pensa que guanya poc, si la suma d'unitats monetàries li sembla petita. I, en realitat, el guanyar molt o poc no ha de relacionar-se amb el nombre d'unitats monetàries, sinó en la quantitat de coses que amb el salari es poden comprar.

És la teoria del salari real contra l'enganyifa del salari nominal.

Abans l'obrer treballava, menjava i dormia. I en tenia prou. Avui l'obrer aspira a quelcom més. Sent desigs, necessitats noves. És considera un home, no una xifra, no un apèndix d'una màquina, una perllongació animalitzada de l'«amo». I com a home, treballa i compta el salari.

Doncs, el salari del treballador d'avui, és una realitat viva que ha de satisfer les necessitats complexes de l'home d'avui: necessitats materials i espirituals, socials i familiars. És a dir, subvenir a les exigències d'un nivell de vida humà.

Un salari alt és, consegüentment, el que satisfaci el major nombre de necessitats suara superflues, ara primàries. I un salari baix, el que sols consent al treballador una vida animal: menjar, procrear, dormir.

Quan percep un treballador un salari alt o baix? La pregunta és senzilla, però ella origina tots els equívocs, tots els prejudicis que afavoreixen a la burgesia i agreugen la situació del treballador.

El valor del salari el determina el valor de les coses. Si el valor de les coses és 5, i 4 el del salari, baix serà aquest, encara que hi afegim moltes pessetes. Si el valor de les coses és 5 i de 6 el del salari, alt serà aquest, encara que li restem moltes pessetes.

Semblen deduccions perogrullesques. En el fons ho són, però menyspreades pels treballadors, que es deixen impressionar per la «massa» monetària i no donen importància a les «possibilitats» de la mateixa. Cal, doncs, fer-les una i tantes vegades com es pugui.

Per no entendre-ho, els treballadors catalans es mouen febreros dins el cercle viciós de l'augment sistemàtic del salari nominal.

I si ho entengués i ho realitzés, l'obrer català es fixaria en els índexs de cost de la vida, en els preus de les coses, abans que en el salari. I exigiria més aviat la baixa del preu de les coses, que l'alça sistemàticament empírica del salari. Amb un avantatge: que essent el cost de la vida una qüestió general, social, es pot més fàcilment controlar i ajustar en els tràmits equitatius i un mínim de sacrifici personal o de classe. Funció política, administrativa assequible a tothora a la classe proletària, sense les complicacions i perills immediats d'una sobtada presa de possessió de l'economia col·lectiva.

Essent el salari un valor de referència, ha de qualificar-se com una suma d'unitats monetàries de valor invariable. Puix de no ésser així, s'enfonsa la base de càlcul i es trenca l'equilibri entre el preu de les coses i el del treball.

I la invariabilitat de la suma d'unitats monetàries no és possible en règim d'inconversió.

En règim d'inconversió el valor del paper moneda, o de la suma x de paper moneda que és el salari, no és invariable. És objecte d'especulacions que el van degradant i que encareixen, paral·lelament, el cost de la vida. La correlació entre els preus del treball i de les coses vitals es va afeblint, fins a desaparèixer per complet, de no sanear-se a temps el règim monetari. El salari, aleshores, no és ja un valor de referència. És una espècie de *punching-ball* en mans d'especuladors, de comerciants, d'industrials, de propietaris, del fisc. Un *punching-ball* en mans d'un obrer atrafegat i marejat, d'un pobre home que no sap què fer-se'n del paperam setmanal acabat de cobrar.

Mai no han estat tan miserables els obrers alemanys, els austríacs, els russos, com quan cobraven milions de marcs, de coronas, de rubles cada dia. Malaurats milionaris!

Mai no havia estat tan precària la vida de l'obrer català com ara que guanya 10, 12, 15 i 18 pessetes diàries!

El salari és l'única renda del treballador. Cal que la defensi aferrissadament, no permetent que ningú hi jugui, que ningú hi especuli, volent saber, sempre, el seu valor real, resultant del preu actual de les coses.

Per això, de no haver-hi règim de conversió, els treballadors han d'exigir el pagament de llurs salaris en or.

La lluita dels rabassaires

Els propietaris, protegits per Sant Isidre, i els pagesos, representats per la Unió de Rabassaires, han arribat a un acord. El mateix que vàrem preveure la setmana proppassada.

Han guanyat el plet els rabassaires. Però a mitges i temporàriament. A mitges, perquè seguiran pagant en fruits i no en metàl·lic. Temporàriament, perquè les possibilitats de revenja les han deixades totes en mans dels propietaris.

Ni el problema dels rabassaires, ni qualsevol altre del camp català, no es resoldrà respectant el «statu quo». Potencialment subsistirà en la seva gravetat, mentre no es vagi a la socialització enfiteùtica de la terra i a una organització familiar i cooperativa del treball agrícola i de la venda dels fruits.

Ha estat mal plantejat.

No interessa a la col·lectivitat foragitar un propietari per a posar-ne un altre.

No interessa a la col·lectivitat desposseir dels fruits una categoria de propietari, per a deixar-la en gaudiment íntegre en mans d'una altra que de fet ho seria també.

Per això la lluita ha acabat no amb una solució, sinó amb una comprensió.

Tanmateix, ens en felicitem.

El conflicte era greu. Molts rabassaires i mitgers s'han quedat amb els fruits dels propietaris, i se n'han desfet a corre-cuita, a qualsevol preu, per tal de fer impossible una investigació ulterior. No els critiquem per haver-se quedat amb el producte de llur treball: els propietaris feia massa anys que venien resistint, emparats per una llei anacrònica i la força coercitiva de l'Estat borbònic. Els critiquem per l'esterilitat de llur rebeldia. Malvent els fruits n'hauran tret ben migrants beneficis, i sense benefici per als consumidors. La collita serà ara a la butxaca d'alguns afortunats i inescrupolosos especuladors, sempre a l'aguait. I un moviment social que arriba a tal conclusió, ja està jutjat.

El conflicte podia agreujar-se molt més. Els ajuntaments i els jutges municipals de les comarques revoltades amenaçaven amb la renúncia col·lectiva, de no arribar-se a un conveni. D'això a una revolució agrària, no hi hauria gaire distància. I això, en moments polítics sumament delicats, en hores que els enemics tradicionals de Catalunya fan esforços immensos contra l'Estatut i contra la República i per llançar-nos a tots a les sofrenes de la guerra civil o de la dictadura. I per què? No per transformar a fons el règim agrari. No per anar a la socialització enfiteùtica de la terra. No per cavar els fonaments d'una economia nova, base de la Catalunya que somniem i que un dia serà realitat. Tot aquest trasbals no hauria tingut altra conseqüència que aquesta: que els rabassaires i mitgers paguessin una part menys en fruits als propietaris. Esforços sobrehumans d'una muntanya per a parir una rateta!

Creiem que l'experiència alliguarà els treballa-

dors de la terra. Hem acompanyat llurs lluites amb fonda simpatia. Hem treballat perquè l'exploació minvés. Hem desitjat que la lluita finís prompte i sense víctimes en mans de jutges, de guàrdies civils i de propietaris assedegats de venjança, puix que els objectius no en mereixien.

I esperem ara que els treballadors de la terra, deixant prejudicis, enlairant els cors, mirant endavant i a Catalunya, s'emanciparan de petites visions i ambicions i del tutelatge de polítics que senten la demagògia i no la idealitat que sense menysprear el somni crea dia a dia noves formes de vida.

La terra catalana ha d'ésser de Catalunya. I l'usdefruit de la terra catalana ha d'ésser dels catalans que la treballin...

Moixiganga anticlerical

Hi ha hagut a Montjuïc un aplec anticlerical. Molta gent hi va anar. Montjuïc és un passeig formós, i un conte de fades si hi encenen les fonts i els palaus i els arbres i si roden i crepitien els focs artificials.

Els herois de la festa varen ésser els líders autòctons o autoctonitzats d'això que suara en deien «Partido Radical». Es varen menjar capellans i monges. I ens diuen que algun dels vells remugava l'antic crit de guerra: «Asaltad los conventos y elevad a las monjas a la categoría de madres.»

Bé que ho va dir el *Full Oficial*, que no ens va semblar oficial, sinó lerrouxista.

Som anticlericals. Volem separar l'Església de l'Estat i amb plena sobirania del poder civil. Volem el divorci. Volem la socialització del cementiri. Volem la dissolució de les ordes religioses i la confiscació dels béns eclesiàstics. Volem que la religió sigui cosa de consciència i no escó polític, social, econòmic per a ningú. Volem alliberar l'escola del confessionalisme.

Però volem també que els anticlericals no siguin el revers del clericalisme. Que un anticlerical no en faci de la hipocresia professió, com un clerical qualsevol. Que de l'anticlericalisme no se'n faci un article de comerç, ni careta de carnestoltes. Que l'anticlerical ho sigui en els fets i en les paraules.

Hem, doncs, de qualificar de moixiganga anticlerical la «lerrouxada» del diumenge a Montjuïc.

¿Què en pensen del poble, els fossilitzats lerrouxistes d'ací? ¿Es creuen que retornant a les «meriendas republicanas» d'abans, enlluernaran la gent i els faran perdre la memòria, no de coses velles, sinó de paraules, d'afirmacions d'avui?

Lerroux és, avui, un protector de l'Església catòlica, un aliat del clericalisme. Ho diuen els seus discursos. Ho demostren els seus actes.

L'«ilustre caudillo» no vol dissoldre les ordes religioses, confiscar els béns eclesiàstics, laïcitzar l'ensenyança en tots els seus graus, sotmetre la clerecia al dret comú, suprimir el pressupost de culte. Sols és partidari d'una «ben entesa» separació de l'Església i de l'Estat, amb un concordat prudent i tota la faramalla de nuncis i ambaixadors.

Molt bé que pensi així el senyor Lerroux, si li ho exigeixen els anys i els penediments de vellesa de qui molt ha pecat, sense menysprear cap dels set pecats capitals. És ben lliure i no li regategem el dret d'opinió.

Però, aleshores, que els seus «súbditos» marquin el pas i deixin de mastegar hòsties davant un públic ingenu i honrat!

Ja no en queden de «cabileños»!...

JOAN COMORERA

Jaume Miravittles, molt senyor nostre:

En la vostra darrera «Hora» dieu que Henri de Man ha qualificat la II Internacional (la de 1914) d'Internacional de les tasses de te. És veritat, i té raó.

Però oblideu de dir que Henri de Man, el nostre Henri de Man, qualifica els comunistes de marxistes vulgars, de marxistes carnisers, i que tota la seva obra constitueix la negació més rotunda i més completa dels dogmes marxistes que espesseixen el vostre cervell.

Poden ésser pròspers els Estats Units?

i II

Estem molt lluny de la veritable prosperitat.

Dels 45 milions de persones del país que guanyen un sou, solament 4.100.000 estan sotmeses a l'impost d'utilitats. Llur ingrés total a l'any és de 22'6 bilions. Així, menys del 10 per 100 dels individus reben prop de 25 per 100 l'ingrés nacional, i deixen el 90 per 100 restant amb un promig de 1.500 dòlars a l'any! Si amb aquesta quantitat us veieu en cor d'aconseguir gaire prosperitat, mereixeu guanyar la copa d'or en el pròxim sopar del Club dels Optimistes.

Hem de tenir en compte, però, que si bé hi ha 45 milions de persones, hi ha sols uns 27 milions de famílies en el país. Això vol dir que en milions de casos, hi ha dues o més persones per família que contribueixen al pressupost domèstic, elevant d'aquesta manera un xic el promig familiar. Tenint en compte aquest factor, trobarem amb tota probabilitat que en 1929, el 80 per 100 de totes les famílies americanes reben menys de 2.000 dòlars a l'any, amb tota seguretat menys de 2.500 dòlars.

Basant-se en aquestes xifres, en octubre de 1929, els senyors Foster i Catchings feren públic que en el país hi havia, almenys, 35 milions d'assalariats que no guanyaven més de 40 dòlars a la setmana. (Quaranta dòlars a la setmana representen prop de 2.000 dòlars a l'any). I heus ací alguns salaris anuals de diversos grups professionals, recollits per investigadors oficials i publicats en *Recent Economic Changes*:

Obrers del camp	537	dòlars.
Dependents de comerç	1.315	"
Minaires	1.318	"
Obrers de fàbrica	1.362	"
Obrers del Transport	1.554	"
Obrers de la Construció	1.574	"
Empleats de l'Estat	1.585	"
Empleats de Banca	2.179	"
Obrers no qualificats	1.408	"

Promig 1.384 dòlars.

Així, en 1925, un any de gran prosperitat, el promig de guany pels obrers de tot el país, fou de 1.384 dòlars. Avui, amb l'ingrés nacional reduït, el promig serà probablement més baix.

El sarcasme és ara perfectament evident. Si deu individus tenen deu dòlars per repartir-se entre ells, i un en pren nou, als altres, si bé els correspon un teòric promig d'un dòlar, de fet, quan és l'hora de realitzar l'operació quirúrgica, els toca precisament onze cèntims per cap.

Heus ací la causa

La desena part dels americans s'enduen més de la quarta part de l'ingrés total de la nació. Al capdamunt de l'escala, tenim deu ciutadans amb un ingrés mitjà de nou milions a l'any; al darrer lloc, tres milions de treballadors del camp amb 537 dòlars a l'any per terme mig. Això està lluny, molt lluny de representar l'absoluta prosperitat de la nació. Un escollit grup de famílies neda en una prosperitat indecent i insultant. La gran massa era pobre en 1922 i continua pobra avui. En 1929 guanyà potser un cent per cada cinc que en tenia, però una misèria sumada a una altra misèria, no significa gran cosa.

I ara, on para aquell cent de més?

Per què semblàvem tan pròspers en 1929

Però, els automòbils, els aparells de ràdio, les butaques de cinema, els abrics de pell i les mitges de seda, bé representaven alguna cosa? Això eren fets reals en 1929: Semblaven ésser signes de prosperitat; com poden ésser explicats, doncs? La pregunta és bona. Com a nació, semblàvem més pròspers que en 1922. ¿Però ho érem?

En primer lloc, la majoria de nosaltres tenia, com acabem de dir, un vint per cent més de diner per gastar. Això permetia comprar nous articles.

En segon lloc, hem comprat per valor de sis bilions de dòlars de nous articles a crèdit. No els hem pagat, sinó que ens hem empenyat.

Naturalment que a la fi els hem hagut de pagar—i pagar-los un 15

per cent més cars que si els haguéssim comprat al comptat. Una raó que explica la intensa activitat de les fàbriques i la prosperitat comercial d'aquests darrers vuit anys, és el sistema de la facilitat de pagament. Un valor de crèdit de sis bilions de dòlars fou bastit en l'aire. Però la vaca, avui, ja no dona més. D'ara endavant, la cosa ja no promet tant.

En tercer lloc, la nostra vida ha canviat. Ara ens atalaiem més per les coses banals i fugisseres, i menyspreem els vells costums. Les nostres cases cada dia són més petites. Els nostres infants ja no tenen tan espai per jugar; hi ha menys intimitat, menys tranquil·litat. Cada dia mengem menys aliments bàsics, —sobretot carn i cereals. Les dones porten més poca roba i més lleugera—cosa que vol dir no tanta llana, no tant cotó, no tant lli—. Tota la nostra vi-

da ha fet un canvi complet. La nova vida és més entretinguda, més estri- dent, però que sigui millor que l'altra, ben sospesades les coses, és una qüestió aquesta encara per resoldre.

La base d'una veritable prosperitat

La prosperitat comercial a vegades és un fet. La prosperitat humana, en el sentit d'un ingrés adequat i del benestar per tothom, és un mite. I temo que ho continuarà essent mentre no es faci res en el sentit d'igualar la fantàstica distribució actual de la riquesa. Quan un ciutadà dels de baix cobra tant com 20.000 ciutadans dels de baix, és evident que sols una enèrgica revisió del sistema pot abolir la pobresa i introduir-nos en una era de real prosperitat.

STUART CHASE

(Per la traducció, Ll. A.)

L'ESCOLA I LA FAMILIA

II

Arreu del món civilitzat hi plana un traspalsament tan enorme, a mida que l'onada materialista s'aboca en la consciència de les generacions que, en la vida social s'hi va perfilant un fenomen més o menys explicable que, inexorablement, ens condueix a un gros afebliment de llargs familiars.

El desencaixament formidable que la més luctuosa i fantàstica de les guerres ha portat dins la terra culta, fa que les llars hagin capgirat les costums familiars, fins al punt de veure com l'autoritat paternal se'n ressent d'una fàcil ostensió.

L'afany d'emancipació que, amb tanta precocitat, sent avui la joventut i l'increment feminista que mou a la dona a cercar una situació que l'independitzi de la tutela dels pares, són fets que forçosament han de percutir en el redós de la llar pairal.

Per això, davant d'aquesta realitat que pren formes, potser desmesurades, l'Escola té un deure a complir, afrontant aquesta desviació, filla de les circumstàncies.

I és que de tot aquest enrenou, l'infant—ésser humà que cap culpa mereix si la Humanitat està plena d'errors, odis i ambicions— n'esdevé la víctima propiciatòria. Ell és qui paga totes les conseqüències funestíssimes d'aquesta incúria familiar que de contraprop rebot ep les possibilitats que enclou l'Escola.

D'aquí en neix la necessitat de que els mestres unim el nostre esforç a l'objecte de conquerir la voluntat dels pares a fi d'establir una cordial col·laboració a favor de l'educació infantil.

Jo crec que davant la negligència de l'Estat—negligència que gràcies als esdeveniments polítics pendrà, sens dubte, un caire de més comprensió i estima—en les coses que afecten l'Escola i davant, per altra part, de la ignorància que han demostrat posseir els familiars, és un deure de tots els qui, a bastament capeixen aquest importantíssim problema el fer entendre, per tots els mitjans possibles, els avantatges que suposa una solidaritat de col·laboració entre aquests dos importantíssims factors socials.

I bé—podria ara objectar-me algun company excessivament confiat—¿que per ventura no s'està llançant a tots

els vents, no solament aquest afer de col·laboració familiar, si que també tots els demés problemes que, el mateix afecten l'Escola que al mestre i l'infant?

¿És que no s'ha vociferat prou arreu de la nostra terra—no alludim als països de més enllà del Pirineu, car la majoria d'ells tenen les oïdes ben obertes per fer-se càrrec dels problemes que batguen en l'ànima del poble—per fer entendre a tothom que vivim en ple segle del noi?

Potser sí, jo contestaria al meu company, un bon xic massa impressionable als clams sorollosos, però buits de tota actuació directa.

I és que fins avui tot el que s'ha dit i el poc que s'ha fet, en aquest aspecte, només ha estat per a convençer al convençut. Fins avui els clams del Magisteri han trascendit, simple i purament, en la premsa profes-

ional. Llevat de la campanya meritòria i abnegada que ha portat a cap Luis Bello, els problemes pedagògics no han penetrat en la consciència popular, no s'han filtrat en l'ànima encara verge del poble.

I com que el poble no sent l'Escola, no abasta la transcendental importància, d'una «educació veritat», per això encara tot resta empentengat, tot resta per fer.

Per això ara que a Catalunya anem de cara una nova estructuració en tots els ordres; ara que es va a donar un impuls formidable a l'obra cultural popular com ha dit i repetit el nostre venerable President—, ara que cal fornir d'escoles els llogarrets i ciutats; ara que cal enlairar la dignitat econòmica i moral del mestre, és hora de que el Poble sàpiga quines possibilitats enclou tot això que fins ara restava ignorat. JOAN FORMENT

LA PROSTITUCIÓ ESTA PROHIBIDA A RÚSSIA

Traduïm del llibre «Cómo se forja un pueblo», de R. Llopis, actual director de primer ensenyament a Espanya:

«Els Soviets consideren humiliant per a la dona tolerar la prostitució. I reglamentar-la. Per això és perseguida furiosament. El que estigui prohibida no vol dir que no existeixi. Clandestinament, existeix. Jo, per la meua part, puc dir que ni a la sortida dels teatres, ni en travessar les grans places, ni en passejar pels carrers més importants de la ciutat, no m'he trobat amb l'espectacle que ofereixen les grans poblacions amb llur exèrcit de pecadores.»

Seguidament refereix l'espectacle d'un cabaret: un quartet que canta, una ballarina tronada i dos homes que toquen i canten aires populars. «Hi havia moments que em creia a l'horta valenciana. Em semblava sentir cantar les albaes... Ens en vàrem anar avorrits. Més que un cabaret, semblava allò una ridícula caputxinada... «Vàrem marxar d'aquell fúnebre cabaret»...

«Però no hi ha dubte que existeix la prostitució. Existeix, ja que la persegüen.»

«Quan el nostre servei sanitari—deia una companya doctora russa—o els nostres agents troben alguna prostituta, la porten als preventoris o reformatoris especials que hem fet per a aquestes desgraciades. Allí romanen sis mesos com a mínim. Durant aquest temps se'ls ensenya ofici. Aprenen pràctiques higièniques. Se'ls ensenya el mal que fa la prostitució. Aquestes mateixes cases s'encarreguen de cercar-les treball. I a les Borses de Treball hi ha l'acord de proporcionar treball a aquestes dones sense necessitat d'esperar torn.»

«Els resultats són molt satisfactoris, i desapareixen els pobres naufragats del vell règim burgès, inadaptables a la nostra ideologia. Cada dia més, perquè la joventut, les generacions que han sortit de la revolució, tenen altres preocupacions i han fet al seu degut temps la necessària educació sexual.»

Dels articles firmats en són responsables llurs autors.

L'Estatut de Catalunya i el programa mínim de la U. S. C.

Durant la campanya de divulgació de l'Estatut de Catalunya, abans del Referèndum popular, vàrem explicar tant vegades com en tinguérem ocasió de fer-ho, l'abast i el significat dels seus articles. Avui que tota l'atenció política de la República gira a l'entorn de l'estudi i discussió de l'Estatut Català, no ens podem estar de parlar-ne altra vegada des de les planes de JUSTÍCIA SOCIAL, i de repetir-ne alguns conceptes que ens semblen essencials per posar més en relleu el programa mínim que des de les planes d'aquest seu portantveu ha fet públic la U. S. C.

L'article 11 de l'Estatut de Catalunya fa menció de totes aquelles funcions, la legislació de les quals correspon al poder de la República i la seva execució al Govern de la Generalitat.

No enumerarem totes les funcions que són mencionades en l'article 11 perquè no és la nostra intenció ni tindrem prou espai per comentar-les totes alhora. Només direm que una de les funcions que són esmentades en l'article que ens ocupa, és la legislació obrera i és d'aquesta que avui parlarem.

La legislació obrera doncs, segons l'Estatut de Catalunya, correspondrà al poder Central i l'execució del que es legisli anirà a càrrec del Govern de la Generalitat.

A primera vista, sembla com si les

atribucions reservades a la Generalitat en matèria tan important no siguin essencials ja que només es limitaria a servir d'aparell executiu de les lleis que de Madrid estant ens dictarien. Però aprofundint una mica es veu clarament que en realitat és el contrari, ja que les lleis que es dictin en matèria social han d'estar d'acord amb aquelles aprovades pels organismes internacionals del Treball i en canvi el que és importantíssim és la interpretació o sigui execució d'aquestes lleis.

Ara bé, com que la legislació pot ésser més o menys extensa segons el grau de capacitat econòmica dels països que l'apliquin i es podria donar el cas que Catalunya hagués de limitar-se a l'aplicació d'una legislació migrada si Espanya passava per una llarga crisi econòmica, l'article 12 de l'Estatut preveu:

«La Generalitat de Catalunya podrà dictar lleis i reglaments de caràcter transitori sobre les matèries enunciatades en l'article anterior mentre el Govern de la República no ho faci, els quals quedaran sense efecte quan, d'acord amb les facultats constitucionals legisli el poder de la República.»

Aquesta clàusula és una garantia per als obrers de Catalunya, puix que en virtut d'ella Catalunya es compromet a assegurar a tots els obrers del territori català una legislació social «almenys» tan extensa com ho sigui

per als obrers de les altres terres ibèriques. És a dir, que els obrers que treballin en territori català, si la situació ho permet, podran gaudir de condicions de treball més avantatjoses pels obrers que no pas els nostres germans d'Espanya i en canvi, encara que la situació econòmica de Catalunya fos pitjor que la de la República, l'obrer català no es podrà veure per aquest motiu en condicions d'inferioritat en vers els obrers de la resta d'Espanya.

Com es pot veure, doncs, Catalunya en matèria social, pot tenir una legislació més o menys extensa segons els homes que la gran massa de treballadors enviaran al Parlament de la Generalitat. Cal que es preocupin ja des d'ara, que falten pocs dies perquè el Parlament de la República aprovi el nostre Estatut, a saber quins són els programes dels respectius partits que dintre de poc els demanaran llur vot per estructurar la Constitució Catalana en el Parlament de Catalunya.

La U. S. C. té els principis del socialisme universal, entre els quals hi ha la socialització de la riquesa per evolució. Per arribar-hi, la U. S. C. ha confeccionat un programa mínim i entre ell hi ha les seves aspiracions immediates sobre legislació social.

Cal que els obrers les examinin!

J. GUAL

AUTODETERMINACIO

El principi d'autodeterminació, reconegut per tots els juristes i sociòlegs moderns, no pot ésser traït per cap poder que emani legítimament del poble. Tot allò que vagi directament contra aquell principi, per fortes i consistents que en siguin les raons, és una arbitrarietat, i, per tant, una injustícia. És, disfressadament, un acte imperialista, una coacció, una violència.

Per minsa que sigui la collectivitat que s'aculli al principi d'autodeterminació, mentre no tendeixi a l'esmicolament d'un tot orgànic que s'aguanti amb bases biològiques i espirituals indiscutibles, és respectable i atendible; millor dit, és necessàriament atendible si hom no vol que aquesta collectivitat sigui un element pertorbador dintre d'una desitjable harmonia superior. I per important i respectable que sigui la collectivitat que pugui oposar-se a l'autodeterminació de la primera, deixarà d'ésser respectable si manca a l'esperit de justícia, posant traves a aquesta autodeterminació.

Gairebé ni caldria dir aquestes coses, per ésser poc menys que axiomàtiques. Però som en un temps en què, àdhuc els esperits més oberts, es deixen dur per l'atavisme de prejudicis massa arrelats, que els fa oblidar la realitat dels fets i els torna imperialistes malgrat eix. Diem això perquè ens sap greu que homes nodrits amb els principis socialistes puguin tenir la velleïtat d'oposar-se, ni teòricament ni pràctica, a l'autodeterminació d'un poble que reiteradament i amb eloqüència inequívoca ha demostrat voler-se regir ell mateix i ésser-ne capaç.

ULISSES

L'hora obrerista de Catalunya

Adreça a M. Serra i Moret.

Amb el pensament posat en la Unió Socialista de Catalunya, intentaré lligar anotacions disperses, que sempre em trobo al pas, observacions sentides i viscudes en la inquietud obrerista de Catalunya i de la posició d'aquesta en relació a la de la resta de la península.

Però els fets darrers a la ciutat de Catalunya, que són d'una aparent improvitació, em decideixen aquest titular del comentari, senyalant que l'esclat de les exterioritats d'un sector que creu tenir la potencialització obrerista de la nostra terra en tots els seus aspectes, requereixen que es reflecteixi pràcticament fins on arriba la capacitat constructiva i organitzativa del mateix. Crec un deure de lleialtat vers a mi el fer arribar al si de la U. S. C. un sincer criteri, encara que insignificant, no per això inútil, ja que primerament és un esclai del meu esperit socialitzant.

A Catalunya els nostres homes, obrers tècnics i manuals, tenen afinitats de pensament i d'acció, però no s'ha fet encara l'acoplament d'aquesta semblança i en conseqüència no s'ha arribat a la execució de les teoritzacions que és fins a on s'ha vingut desarrrollant la U. S. C., el que no és desconegut per l'obrer que treballa o ha treballat, i amb l'espurna de confiança interna de que doni la evolució natural de passar a l'acció del terreny teòric.

Anotem, que si en aquesta espera els homes que obligats o arreglats a les forces més o menys de millora econòmica, dins de llur esperit, hi ha d'ofegar la seva veritable personalitat o ideologia a portar a terme, per manca de qui el demani a fer la

tasca no gens fàcil, però no impossible de realitzar en un temps breu el veritable i espontani conjunt de l'obrerisme català, en què tot sigui respectat i no imposat, en què l'home sigui tal dintre la responsabilitat que li correspon en tot quan es refereix a la Catalunya social i econòmica sense la qual no pot existir, sense ella no hi ha res a realitzar. D'això els altres grups titulats obreristes, els de les «revolucions socials», a tot drap n'estan convençuts com així ho estan de llur dificultat a fer ells aquesta tasca de la construcció d'una Catalunya treballadora harmonitzada a la manera de pensar i sentir individual i al concepte de responsabilitat social en tota matèria i davant de qualsevulla situació.

I bé, aquesta breu anotació tendeix a recordar que la U. S. C. té un deure, una missió, un compromís en si mateixa a realitzar; té una obligació de respondre en les hores greus que es presenten al proletariat de Catalunya en una acció seguida de realitats, orientada amb els principis de la mateixa; ha de realitzar d'una vegada, en diferents evolucions ràpides, aquell condensament de l'esperit dels treballadors de Catalunya que no tenen l'atreviment, la gosadia de sortir fora, per temença o per discreció davant les càpsules de la pistola i dir ben clarament, sense eufemismes, que el segell de l'obrerisme de Catalunya no és el que l'han fet aparentar, que és absolutament diferent del que les opinions exteriors creuen, que l'obrer de la nostra terra és d'un esperit capaç de portar a terme tot quan sigui progrés, tot el que sigui una millora a la collectivitat, perquè així d'aquesta fàcil li correspon la que té dret individualment. Que l'obrer de Catalu-

nya no és home primitiu socialment, sinó que sap llegir i escriure, comprendre i sentir tot el que les doctrines més avançades del món li puguin oferir i que sap anar més enllà que el dels programes obreristes li puguin oferir, els qui fins avui l'exploren de la seva bona fe els uns i de la contundència de la imposició de la pistola els altres.

L'hora obrerista de Catalunya arriba a l'esperit de l'home que sap i creu que té una responsabilitat no econòmica, sinó social, que sap que no és tan sols fer d'autòmata ni d'adulador la seva missió, que sap arribar a trobar les orientacions que el món obrerista, potser no ha parat esment en l'embolic que s'ha fet de realitzar revolucions socials a preu fet. Que té la visió social de conèixer fins on són les seves possibilitats, que acaben demanant menys hores i més pessetes perquè comprèn que a fi de comptes les paga ell mateix abans que el burgès. I aquest proletariat català no pot tenir els defectes dels plagues, dels viduals, dels valents a preu fet, que titulats obrers tan es creuen poder fer de segador com de tècnic, que conèixer la metallúrgia com el sector tèxtil, i en conseqüència no ha de suportar les perilloses realitats d'aquells que s'han incautat, com una dictadura, d'allò que no els pertany, d'allò que té un límit, d'allò que és única i exclusivament dels obrers, que és la dignitat social i el progrés econòmic que per damunt de tot i de tots, que passa de llarg sense ni fer-hi atenció als professionals que viuen de qui treballa i porta la desolació al qui vol treballar.

Pels homes de la Catalunya obrerista, per la construcció de la personalitat social de la nostra terra, és

Als subscriptors de les comarques

Per tal de facilitar el treball d'aquesta Administració demanem als subscriptors de fora que se serveixin d'enviar l'import de les respectives subscripcions de seguida i d'ésser possible dins la primera quinzena d'Octubre, avisant a l'en-semble la remesa de l'import.

Els girs postals han d'adreçar-se a l'Administrador de JUSTÍCIA SOCIAL, Carme, 3, pral.-Barcelona

precís i inexcusable que la U. S. C. es decideixi a fer una actuació a fons, arribant allà on sigui per tots els mitjans lògics, fent tornar a la realitat als qui creuen que l'obrer de Catalunya és un esclau que tan sols obeeix, sinó que també sap replicar a qui sigui i com sigui, que té un criteri de la seva personalitat i força, molt diferent del que li concedeixen i que la força d'ell li senyala, que l'hora de l'obrerisme de Catalunya és l'instant que el destí en aquests temps li posa al seu abast i no el deixarà perdre perquè té esperança en si mateix i en això hi té una obligació a col·laborar-hi intensament els homes de la Unió Socialista de Catalunya que sàpiguen i vulguin despertar la fe del proletariat en la ideologia que en el fons porta fent-li sentir i viure el moment en què és precis més actuar que no teoritzar i definir, arribant a recordar al món proletari, quan parli de doctrines i fets d'avançada social i econòmica, sigui el nom de l'obrerisme català una lliçó per aprendre i respectar.

T. ZAMORA

Sobrerrealisme, comunisme i els punts damunt les is

¿S'ha de silenciar l'acte celebrat la setmana passada a la Sala Capsir, organitzat per *L'Hora*, amb ocasió d'una conferència del pintor Salvador Dalí? No sempre els comentaris donen la importància als fets; n'hi ha que en tenen malgrat tot.

La conferència de Dalí presentà tres grans característiques: valentia, atac a la cultura i absoluta mediocritat (per galanteria a l'amic no dic que, a part de la seva valentia, va ésser francament buida i dolenta).

Valentia. La seva introducció, d'una cruesa inaudita, d'una insolència plena de bella bandarreria i de força combativa, desafiadora, que no s'havia donat mai encara, és una cosa respectable. Admiro el gest, independentment de la meua conformitat o disconformitat amb les seves apreciacions. Només he d'objectar que es poden dir les coses més gruixudes, àdhuc força més que les que digué Dalí, sense necessitat d'emprar insults, com per exemple «fill de puta», que resulten sempre baixos de sostre i denigrants i que només comprenc en boca de reaccionaris com els d'Action Française.

Atac a la cultura. La conferència, que es titulava «Els surrealistes al servei de la Revolució», va reduir-se, es pot dir, a omplir de «merda» tot el que significa o pugui significar cultura. L'existència de Dalí, avui, es redueix a «épater les bourgeois», i va creure que podia fer el mateix davant d'un públic amb majoria de comunistes; i, com uns vulgars burgesos, els cànchids comunistes que l'escoltaven van quedar «spaterrats». Salvador Dalí, no en dubtem, és un veritable sobrerrealista; però és igualment cert que en va esdevenir per fatxenderia. L'atac a la cultura va ésser una nota essencial del seu parlament; en boca d'ell, no té la menor importància. En té molta més, però, dit per Jaume Miravittles, les paraules del qual recolliré més tard.

Mediocritat. Salvador Dalí ja va tenir esparverat l'auditori després dels seus insults preliminars. La conferència hauria pogut acabar. Hauria hagut d'acabar. Tot el restant ho podria dir qualsevol no sobrerrealista agafat a l'atzar pel carrer i posat a la llotja escènica del coliseu barceloní. Va voler tenir, novament, un xic de to quan, amb un salpacer ple de «merda», començà a llançar benediccions. Però, com remarcava un amic a la sortida, resultà seca i ningú no va sentir-ne la pudor.

No crec que s'hagi d'ésser un militant sobrerrealista per a reconèixer tot el seu valor al sobrerrealisme. Tinc la pretensió d'ésser un home modern i, amb aquest bagatge, em complasc a dir —no pas per primera vegada— que el sobrerrealisme té una gran importància; els seus efectes han estat força més beneficiosos que desastrosos. L'error de molts sobrerrealistes—Dalí en primer terme—, no tots, és el creure la seva escola antiartística. L'art, avui, com ahir, és una realitat innegable; demà seguirà essent-ho. Fatalment. L'art, entenen per tal aquella expressió, bella o lletja—independentment de la fossilitzada estètica—, que origina espontàniament, inconscientment, una emoció, és una necessitat, gairebé biològica. I el sobrerrealisme és una expressió d'aquesta naturalesa. El sobrerrealisme és art. Cal respectar tota obra d'art veritable, sigui romàntica o sobrerrealista; si volem, destinem l'art del passat al museu. El que és essencial, però, és que avui actuem com l'avui exigeix. No concebo que s'edifiqui, avui, una casa que no respongui a les normes de la nova objectivitat; no concebo que es pinti una tela, per exem-

ple, segons l'escola impressionista; no concebo que encara s'escriuin novel·les sense el ritme accelerat que ens portà la guerra europea. No pressuposa, això, la repudiació del que està bé produït fins ara; és més, com a art, és no solament estimable, sinó que pot, sempre, alligonar-nos, a condició que sapiguem traduir, adaptar l'alligonament. Tant és així, que Salvador Dalí ho fa; l'any passat va pintar una preciosa tela sobrerrealista en la qual s'evidencia la influència de Goya (em reca no tenir a mà una reproducció fotogràfica—que puc adquirir amb facilitat—per a il·lustrar les meves paraules). Aclariment necessari: la modernitat no exigeix ésser precisament sobrerrealista; pot ésser-se'n o pot no ésser-se'n. Amb molt d'encert diuen els comunistes francesos—i Dalí va reconèixer-ho en absolut en la seva conferència—que el sobrerrealisme és la degeneració de l'art que ens han llegat els majors. Formalment, l'art s'ha renovat sempre; i el sobrerrealisme es superarà per a donar naixença a nous estils. Forma degenerada en el seu conjunt, fruita—ho repeteixo—els beneficis que ha de produir i ha ofert coses de gran valor. ¿Per què la pretensió que el sobrerrealisme ha d'enderrocar tota la cultura de fins a la data, qualificada per ells de burgesa, i que aquesta és la seva única missió? Hi ha una cultura burgesa que hem d'enfonsar. Però les manifestacions de l'esperit, com la ciència en general, no són burgeses ni antiburgeses; són, simplement, bones o dolentes. No és la forma d'una cosa el que la fa burgesa o proletària, sinó el seu contingut, millor encara, l'esperit que la informa. Caríssim Dalí, tu que et queixes que Barbusse, Rolland i Cendrars no han innovat res en quant a la forma, ¿és que per ventura els autors de la U. R. S. S. han pogut arribar a allò que vol-

dries i que no saps ni mica el que és? Abans d'acabar, unes paraules al company Jaume Miravittles.

En la seva presentació del conferenciant—parlament ple d'humor—, va dir que tota la cultura d'avui és burgesa i que calia, a fi de no intoxicar la massa proletària, que l'obrer restés en la ignorància per a poder fer la revolució i donar-li després la cultura obrera. No és la primera vegada que ho diu. Replicant a Dalí, he contestat per endavant els mots de Jaume Miravittles. A més, la cultura desperta la intel·ligència i ensenya els camins a seguir; suposant que tota la cultura d'avui fos burgesa, l'amplitud de coneixements portaria a sentir la repugnància d'allò que hom sap per a llançar-se a la banda oposada. ¿Les vostres CULTURA I EDUCACIÓ BURGSES, Jaume Miravittles, us han impedit d'ésser com sou?, ho han impedit a Salvador Dalí? I, encara, amb cultura podem assaltar la direcció cultural. No sé trobar cap lligam entre això i les doctrines comunistes. Més aviat un desacord. Miravittles desitja una revolució prompta feta amb una massa heterogènia d'ignorants. ¿Què en fariem d'una revolució guanyada sense poder construir immediatament, sobretot sense una preparació del proletariat? El que els nostres «objectius no podran aconseguir-se sense la destrucció violenta de tot l'actual ordre social», que digueren Marx i Engels, és una cosa molt distinta de la ceguera. Si no sabéssim que el que perseguix Miravittles és una conquesta ràpida de popularitat sigui com sigui, ens faria pensar en una manca de preparació—que no existeix—o en un joc traïdor a la causa comunista, que al capdavall és la mateixa socialista. Lenin va escriure: «L'extremisme és una malaltia infantil del comunisme.»

J. ROURE I TORENT

EL TEATRE CATALA

Mentre el teatre depengui de la iniciativa particular, no serà pas més ni menys del que és ara. L'empresari, que és en aquest cas el que el representa, es mourà sempre per un interès particular, ajustant-hi la seva norma d'actuació, i per tant de negoci. I això acabarà (quan no hi comença) per ésser una cosa migrada, un clos tancat, una mena de cleda d'on les ovelles no surten més que per a seguir el pastor, el qual les emmena per on millor li sembla. Però encara s'ha de tenir en compte que així, en aquesta fórmula corrent, l'empresari fa el teatre per a obtenir un guany, fer un negoci. Autors, comedians i tots els elements que intervenen en el mateix, àdhuc el públic, treballen i es congreguen per a donar un marge de benefici a un individu que, naturalment, va a la seva, i que considera una cosa perfectament lícita el viure i fins el fer-se ric a l'esquena de la feina dels seus, diguem-ne, col·laboradors. Diran ells, naturalment, que també s'exposen a perdre, però aquesta raó no és mai prou convincent, perquè els reconeixem el dret de lucrar, com és el propòsit de tota empresa, amb els interessos dels altres. Sobretot, tenim en compte que per a fer teatre és imprescindible comptar amb autors, amb comedians i amb els altres elements que hi intervenen; però l'empresa és una part de la qual es pot prescindir en absolut.

Si el teatre representa, com creiem, una necessitat espiritual col·lectiva, també la seva actuació ha d'ésser go-

vernada per la col·lectivitat dels que hi posen els fruits del treball llur, actuant sota la tutela de l'Estat, de la mateixa manera que l'ensenyament i les altres branques de la cultura. I ell, com totes aquestes, no s'ha de considerar com un negoci, o com un divertiment. En les organitzacions futures socials, el teatre ha d'estar emparat per l'Estat i regit per l'interès superior col·lectiu. Unicament d'aquesta manera podrà respondre a l'esperit d'un poble.

Això, ara com ara, és molt lluny a Catalunya. Avui, que estem en vigílies de començar les noves temporades, veiem que tot plegat segueix igual que abans. Unes empreses que serviran amb el seu compte i raó el gust d'un públic escàs i sense cap representació, que acudeix a les sales d'espectacles amb l'excusa de fer patriotisme, i que en realitat no hi va més que per lligar prometatges, o per ajudar les digestions difícils. El poble, que és qui dona vida als veritables teatres, no hi acudirà mai, perquè no es pot sentir a si mateix en aquelles obres ensopides, migradetes de concepte i d'esperit, davant d'uns conflictes que no són els seus i que moltes vegades no són ni conflictes.

Un fals concepte de moral ha foragitat de l'escena totes aquelles coses que podien fer-la viva, trepidant i humana. Aquí no s'admet altra cosa que l'apologia del matrimoni legal, el triomf de les bones persones, la conversió i el càstig de les dolentes, i l'elogi d'unes vides que s'alimenten tota

Contes d'Alfons Maseras

Alfons Maseras suava ha augmentat la seva obra fecunda amb un nou llibre de contes, «El retorn» (Llibreria Catalònia, Biblioteca Literària, Barcelona, 1981).

La prosa d'Alfons Maseras té el dring d'un cascavell. Amb sàvia ponderació, s'infla oportunament per a donar-li, sempre, una alta voluptuositat, que sovint arriba al sensualisme. Absència d'alts i baixos. La passió s'inicia ja amb esclat.

L'obra total del company Maseras respira la sensualitat que ca i ha trobem en l'estil. Prosa descriptiva, clara, entenedora, contes i novel·les perseguixen la suggestió; per això es complau a donar a moltes de les seves narracions un sentit tràgic, descabdellat amb intel·ligent naturalitat.

La lectura de les obres anomenades «Faula», cada dia més cenyides d'estil, moltes d'elles poades en la cisterna de la cultura i de l'erudició, estereotipen la personalitat del seu autor. Algunes d'elles—«L'adolescent» i «Idaribal», per exemple—, tenen la sana alegria d'allò que esparvera a la moral burgesa.

«El retorn» és un llibre de Maseras. A l'abast, aquest, del lector planer.

J. R. I T.

la setmana d'escudella ben espessa i els diumenges d'arròs i tortell de postres. Naturalment que això no pot interessar a un poble ni a ningú, a no ésser aquells que volen que tot segueixi subordinat a l'interès llur i que temen més que al diable que un dia un autor més gosat els pinti tal com són, polidets per fora i plens de xacres per dins, algunes d'aquestes més doloroses per inconfessables.

De tot això, ningú no n'ha dit teatre burges. I creieu que ni a burges arriba. Ho és un teatre, per exemple, com el francès, però el nostre ni amb aquest té similitud, perquè no passa d'ésser teatre d'empresari, que mai no pot consentir a representar allò que creu que pot portar un trasbals a la seva guixeta, que és on radica tot el seu criteri artístic.

Cal, doncs, una renovació radical en tot el nostre teatre. S'han d'eliminar tots aquests elements negatius, des de l'empresari al seu mitjaner el primer actor. Cal que els autors treballin amb independència absoluta i que els còmics siguin artistes i no gent d'ofici sense ideals. De no fer-ho així, seguirem com fins ara, amb un teatre per a famílies benestants, que no és pas el mateix que un teatre per a un poble. Si aquest el necessita, prou vindrà l'hora en què l'exigirà. I mentre no sigui així, no val la pena que ens ho prenguem massa seriosament.

AMBROSI CARRION

COOPERATISME

L'autèntica llibertat

Dissabte passat, el mateix dia en què des d'aquesta pàgina parlàvem de la nova fàbrica de bombetes elèctriques de la Unió Cooperativa Sueca, arribava a Barcelona el darrer número de *Konsumentbladet* (Periòdic dels consumidors), la magnífica revista setmanal il·lustrada que edita aquella organització. El número està dedicat gairebé del tot a recollir opinions de de personalitats sueques sobre els primers resultats de la fàbrica cooperativa i sobre el fet, mai vist fins ara, que un monopoli internacional s'hagi vist combatut i vençut per una empresa no capitalista, sinó organitzada sobre bases purament socialistes.

Reproduïm la portada d'aquest número, en la qual, al costat d'una bella vista de la nova fàbrica, apareix una «llibertat» més jovial, més autèntica que la que es dreça a l'entrada de la nació nordamericana. Una «llibertat» que pren per a nosaltres un sentit nou i més absolut que cap altre: el de l'afranquiment dels pobles—per llur pròpia voluntat i per llur propi esforç—de l'imperi d'un sistema econòmic basat en una monstruosa concepció de la finalitat de la riquesa humana.

Reunió de les cooperatives de producció de Catalunya

El passat diumenge va celebrar-se, a l'estatge de la Federació de Cooperatives de Catalunya, una reunió de les Cooperatives de Producció, per a tractar dels punts continguts en el decret llei del 4 de juliol darrer.

Assistiren a aquesta reunió la majoria de les esmentades entitats. S'hi varen estudiar els punts més importants de la llei, en relació amb l'estructura i les necessitats del moviment cooperatiu de producció del nostre país.

Tenint en compte la manca absoluta d'orientació que ha caracteritzat aquestes associacions fins a la data, la Federació de Cooperatives de Barcelona, que ha estat la que ha donat curs a aquesta convocatòria, ha volgut contribuir a estructurar la personalitat d'aquest sector de la Cooperació, aprofitant l'oportunitat que ofereix l'esmentat decret.

El canvi d'impressions al qual ha donat lloc aquesta reunió es concreta en uns treballs que es van a emprendre immediatament sobre la base de les conclusions aprovades.

La ponència anomenada en principi, i que serà efectiva tan aviat com hagi estat autoritzada per les respectives societats, es compon dels representants de La Redentora, de Barcelona, i Primera del Ter, de Roda de Vic.

LA VERITABLE COOPERACIO

Quan aquestes ratlles sortiran a la llum pública ja haurà estat inaugurat oficialment el nou estatge que la Unió Cooperatista Barcelonesa, la més important cooperativa de consum de la ciutat, ha fet bastir al carrer d'Urgell.

L'acte haurà tingut una especial solemnitat i en ell s'hauran pronunciat discursos molt enaltidors de l'esforç realitzat per aquella Cooperativa i se l'haurà posat com a model d'organitzacions cooperatives ben administrades i millor orientades. Aquestes afirmacions hauran trobat l'assentiment gairebé unànim dels assistents i tothom haurà sortit convençut que allò era la veritable cooperació i que la inauguració d'aquell gran casal representa un gran pas per a la cooperació barcelonina.

Però tots no hauran pensat així, sinó que hi haurà hagut una minoria que creu que l'erecció d'aquest casal en les actuals circumstàncies ha estat un mal pas i la instal·lació d'un gran teatre i d'un gran cafè i d'altres dependències més pròpies d'un casino que d'una societat econòmica, no respon als veritables principis de la cooperació. Però aquesta minoria haurà estat tan petita, per bé que representativa, que no s'haurà atrevit a aigüar la festa amb les seves crítiques agres—com no ens hauríem atrevit tampoc nosaltres—, i haurà posat les seves paraules a to amb l'entusiasme i l'alegria general.

Per això escric aquestes ratlles, que a alguns semblaran crues i no gaire benivolents: per a interpretar el sentiment d'aquesta minoria i per a reaccionar contra la creença que el fet de la inauguració d'aquest casal tingui alguna importància per l'esdevenidor de la cooperació de Barcelona. Els arguments de què em valdré són ben coneguts dels amics dirigents d'aquella entitat, car en una ocasió decisiva i solemne foren expressats públicament per un company nostre més autoritzat que el que això signa. No foren tinguts en compte, i el propòsit es portà endavant i avui ja és veu realitzat. Però nosaltres, per interès de la cooperació i per la responsabilitat—molt minsa, naturalment, que ens pugui caber com a rectors del moviment cooperatiu català, ens creiem en el deure d'expressar la nostra disconformitat amb el mètode seguit per aquella cooperativa, mètode que, per altra part, encara és el dominant en gairebé totes les societats de consum catalanes.

Els nostres obrers han volgut ignorar sempre l'aspecte comercial, la importància econòmica de les cooperatives de consum. Han creat una cooperativa amb el mateix esperit que han creat una associació coral o una penya política. Per un instint d'associació gregari. En la cooperativa han vist la possibilitat de realitzar col·lectivament aquell ideal de propietari, de petit burges, que tot obrer porta dintre seu, i així que s'han vist amb un capítol han cuitat a bastir-se un casal, com més gran i com més decorat millor, empenyant-se amb els proveïdors i amb els banes per deu o vint anys. Un cop amortitzat el casal, han volgut completar la seva obra i han creat amb el fons de la cooperativa una sèrie de caixes d'auxili mutu i d'assistència social, com són subsidis a la malaltia, a la invalidesa, a la viduetat, en fi, a totes les xacres humanes.

Amb tot això, els nostres obrers han cregut realitzar l'expressió màxima de la cooperació; però així que les condicions comercials han variat, així que

la competència comercial s'ha fet més aferrissada, les cooperatives, trabades com estaven per llurs inversions immobiliàries i pels compromisos que representaven els serveis d'assistència social, no han pogut adaptar-se al nou ambient i, pel que fa a les existents a Barcelona, han entrat en un període alarmant de declinació.

La fusió realitzada a començaments de 1927 entre les cooperatives veïnes «El Rellotge» i «La Dignitat», semblà per un temps que anava a imprimir un nou moviment en el conjunt de la cooperació barcelonina. El fet de la fusió atragué un gran contingent de socis a la nova entitat, i aquesta arribà ben aviat a una situació financera sòlida i sanejada. Aquest era el moment per iniciar el gran canvi. La Unió Cooperatista Barcelonesa comptava aleshores 800 o 900 famílies associades que s'estenien per tota la ciutat i que es veien obligades a anar-se a proveir en un lloc únic, insuficient per la gran gentada que es reunia allí a certs dies i certes hores. Era evident que calia implantar el repartiment a domicili, o iniciar la descentralització per mitjà d'una cadena de sucursals, no sols per a servir millor els associats, sinó per a atreure nous afiliats i emprendre definitivament la tan desitjada i necessària cooperativització de Barcelona. Aquest moviment implicaria forçosament l'absorció de les minúscules cooperatives que encara fan la viu-viu en les barriades extremes de la ciutat, i amb això la unificació de totes les forces cooperatives de Barcelona. Però a desgrat de les suggestions fetes, dels consells donats, de les prediques realitzades, i de les grans facilitats que tenien de realitzar-lo, no han volgut seguir aquest camí, i enduts per un inoportú deliri de grandeses, han bastit aquest casal enciclopèdic, invertint en ell tots els cabals de què disposava la cooperativa, amb risc d'impossibilitar la seva acció futura per una llargua temporada.

D'aquesta manera, l'única esperança i l'única possibilitat que hem tingut aquest darrer temps de realitzar la renovació de la cooperació de consum barcelonina, se'ns han esfumat llastimosament. Cal pensar ara en la creació de quelcom de nou, d'una nova força que, lliure dels prejudicis i de les falses concepcions que imperen en el si de les nostres societats, inauguri la veritable cooperació de consum a la nostra ciutat, que ja esdevé una necessitat imperiosa, apremiant, per a l'economia del nostre poble.

Malauradament, no sols són els obrers, sinó gairebé tothom que es detura a pensar en ella, qui tenen un concepte erroni de la missió de la cooperativa de consum. Cal precisar i cal insistir en la missió específica i exclusiva de la cooperació de consum d'abairar el cost de la vida i de posar el control de l'economia a mans dels consumidors, conquistant primer el sistema de distribució i intervenint després la indústria, sola o amb col·laboració amb l'Estat. Per a aconseguir això, les cooperatives han d'usar els mètodes més racionals, més eficaços en l'aspecte comercial i industrial. Una cooperativa de consum no ha de tenir necessitat de grans cafès, ni de teatre, ni d'escoles d'infants, ni pot entretenir-se a mantenir serveis d'assistència social ni convertir-se en asil de vellesa ni orfanat.

Una cooperativa de consum o és una empresa de lluita econòmica o no és res.

L. A.

La reunió del Comitè Central de l'Aliança Cooperativa Internacional

Els dies 31 de setembre i 1 d'octubre es reuniran a París els membres delegats que componen el Comitè Central de l'Aliança Cooperativa Internacional per a celebrar la reunió reglamentària corresponent al present any. Entre els delegats que hi assistiran figuren Karl Renner, ex-canceller d'Àustria i actual president del Parlament austríac; Charles Gide, el famós economista i fins a professor de Cooperació al «Collège de France»; Edouard Anseele i Louis Bertrand, els famosos socialistes belgues; Vaino Tanner, un dels caps del partit socialista finlandès i candidat que fou a la Presidència de la República; Albert Thomas, el Director de l'O. I. T.; Ernest Poisson, Secretari de la Federació Francesa de Cooperatives de Consum; I. Zelenski, President del «Centrosioius» rus; Albin Johansson, Director de la Unió Cooperativa Sueca, etc.

L'ordre del dia de la reunió, que serà presidida per Vaino Tanner, comprèn els següents punts:

- I. Informe del Secretari general sobre les activitats de l'A. C. I. durant el darrer any.
- II. Aplicació de les resolucions adoptades en el Congrés de Viena de 1930.
- III. Exposició dels treballs realitzats per la comissió encarregada d'elaborar el programa de política econòmica de l'A. C. I.
- IV. Propaganda especial de l'A. C. I. en diversos països.
- V. Exposició dels treballs del comitè d'enllaç entre l'A. C. I. i la Cooperativa Majorista Internacional.
- VI. Relacions entre les cooperatives de consum i les de producció agrícola. Informe del Comitè Mixte entre l'A. C. I. i la Comissió Internacional d'Agricultura.
- VII. Participació de l'A. C. I. en el Comitè Consultiu Econòmic de la Societat de Nacions. Informe del membre delegat.
- VIII. Resolució sobre desarmament.
- IX. L'acció educativa de l'A. C. I. Informes sobre la conferència de premsa cooperativa d'Hamburg i l'Escola Cooperativa i la Conferència d'educació a Basilea.
- X. Acció de l'Aliança a favor de les cooperatives ucraïneses de la Galitzia oriental oprimides per la dictadura polaca.
- XI. Informe sobre les activitats de la Cooperativa Majorista Internacional.
- XII. Informe sobre les activitats del Comitè Bancari Cooperatiu Internacional.
- XIII. Informe sobre les activitats de la Lliga Internacional de Dones Cooperadores.
- XIV. Informe sobre les activitats del Comitè d'Assegurances Cooperatives Internacional.

Actualment l'Aliança Cooperativa Internacional comprèn 40 països, amb 193.000 societats cooperatives de tota classe i 56 milions de membres individuals.

La Cooperació difereix radicalment de tots els altres sistemes de reorganització social. La Cooperació ensenya que els veritables mètodes que ella utilitza són els que continuaran subsistint quan els seus objectius hauran estat aconseguits. Una societat ideal no la crearem per mitjà del vot, ni per les vagues, ni pel sabotatge, ni per la revolució, sinó aprenent com és de necessari administrar els afers d'una societat ideal, de bell antuvi sobre una escala reduïda, i després en una mesura creixent fins al moment en què l'objectiu hagi estat aconseguit.

J.-P. Warbasse

Informacions socials i econòmiques

La conferència psicotècnica de Moscó

El 13 de setembre s'ha inaugurat a Moscó la setena conferència psicotècnica internacional, a la qual han assistit, ostentant la representació oficial de Catalunya, els nostres companys Campalans, Xirau (Joaquim) i Mira.

La decisió de celebrar aquesta conferència a Moscó fou presa en la cinquena conferència d'Utrecht, i confirmada per la conferència que es celebrà a Barcelona l'any 1929, en la qual s'elegí president de l'Associació Internacional de Psicotècnica el famós savi rus I. Spielrein.

Totes les conferències celebrades d'ençà de la quarta, tinguda a París, havien expressat el desig que en lloc de dispersar-se en un gran nombre de problemes, l'atenció es dediqués a l'estudi més pròxim d'algun dels que presentaven una major importància. Així, en la conferència de Barcelona s'establí un pla de treball, que comprenia tres cicles consagrats a tres qüestions fonamentals, cada cicle comprenent tres grans exposicions sobre diferents punts de vista sobre la qüestió i redactats per especialistes; certes comunicacions dels altres membres de la conferència, de preferència agrupades a l'entorn dels informes fonamentals i que descabellin els temes indicats.

Aquests temes, per la conferència de Moscó, han estat els següents:

1. Fonaments metodològics de la psicotècnica.
2. Relacions entre la velocitat i la qualitat del treball.
3. Elaboració matemàtica de les dades psicotècniques.

De la redacció dels informes fonamentals del primer cicle s'han encarregat els professors Lahy, de París; Stern, d'Hamburg, i Spielrein, de Moscó; del segon, els professors Rupp, de Berlín, i Poppelreuter, de Bonn, i del tercer, els professors Blumenfeld, de Berlín; Piéron, de París, i Syrkin, de Karkof.

A proposta dels professors russos, s'ha organitzat un quart cicle consagrat a l'estudi psicològic de la professió.

L'organització de la conferència ha estat assegurada per la Societat de psicotècnica i de psicofisiologia aplicada de la U. R. S. S., d'acord amb el govern soviètic.

Als treballs d'aquesta conferència han col·laborat més de 300 professors estrangers, representant 25 països, i un gran nombre de professors soviètics.

Durant la celebració de la conferència ha estat organitzada una exposició per a mostrar l'evolució i els resultats de la ciència soviètica.

Salari dels treballadors industrials brasilenys

Segons una informació publicada suara pel Departament nacional del treball, en 1930 el nombre de treballadors industrials en el Brasil era de 790.000, i de 1.400.000 contos el total de llurs salaris.

El salari anual de cada obrer oscilla entre 2.200.000 i 2.300.000 reis. Aquestes xifres han estat establertes pel Departament del treball d'acord amb la remuneració mitja dels ferroviaris, que és superior, en general, a la dels altres treballadors i que pot fixar-se, amb l'ajut de les dades donades per les caixes de pensions i retirs, en 10.000 reis per dia, és a dir, un mica més de 3 contos per any.

La llei d'accidents del treball s'aplica a 610.000 obrers industrials.

Dels 790.000 obrers industrials, 200.000 treballen a la indústria tèxtil, 180.000 a la indústria de la fusta, etc.

La política dels salaris a Nordamèrica

El Govern d'Estats Units afavoreix la política de manteniment dels salaris als nivells actuals.

En una carta a un membre de la Cambra de representants, publicada en 27 juliol de 1931, el secretari de Comerç, M. Lamont, subratlla que moltes empreses han rebaixat llurs dividendes i alts sous i que alguns d'ells es troben en l'alternativa de tancar —agrujant així l'atur forçós— o reduir temporalment els salaris.

Com que aquesta carta ha estat interpretada en el sentit d'un canvi en la política governamental, el president Hoover va fer la següent categòrica declaració:

«Cap membre de l'administració americana no ha expressat ni pensat que la política de l'administració preconitzant el manteniment dels salaris en llurs nivells actuals, hagi de canviar. Aquesta política no ha pas canviat.»

Confirmant aquesta actitud, el Consorci del cer dels Estats Units ha resolt rebaixar els dividendes i els alts sous i mantenir els salaris als nivells actuals.

La Confederació General de Sindicats d'Alemanya

A la fi de 1930, les organitzacions afiliades a la Confederació general de Sindicats alemanys tenien, en total, 4.717.569 membres, xifra que representa una disminució de 233.068 persones (4,7 per cent), en relació a la de 1929. El nombre de sindicats afiliats a la Confederació s'ha reduït de 35 a 31, a conseqüència de les fusions i la dissolució del sindicat del film alemany.

La feblesa dels sindicats és deguda principalment al retir de membres que no tenien dret a socorsos per llur afiliació recent. Tres organitzacions sindicals han augmentat llurs efectius. La baixa més forta (16,7 per cent) s'ha registrat en el sindicat dels treballadors de la pedra, i aquesta organització ha estat la més castigada per l'atur forçós. Les organitzacions de músics han sofert una baixa també accentuada (13,7 per cent), a causa de l'atur forçós.

Els ingressos dels sindicats de la Confederació han disminuït de 19.700.000 marcs, i les despeses han augmentat en 31.300.000 marcs.

Els socorsos als membres equivalen a més de la meitat de les despeses totals dels sindicats (51,2 per cent). En 1929, el total dels socorsos fou de 86.793.180 marcs, i de 123.522.713 marcs en 1930. L'augment és, doncs, de 36.700.000 marcs. Els moviments de salaris no havent tingut gran amplitud en 1930, la suma percebuda durant els conflictes industrials disminuí en 3.400.000 marcs. El quadro següent detalla els socorsos:

Prestacions.	1929	1930
Atur forçós	45.231.487	77.730.583
Malaltia	27.274.707	22.847.119
Obsequis	4.809.988	4.276.564
Invalidesa	4.278.923	8.001.197
Assistència	3.182.160	5.189.105
Viatges	879.277	1.153.500
Desnonaments	323.236	214.992
Assistència jurídica	954.661	1.098.928
Diverses	408.791	3.010.775

Moviment sindical socialista austríac en 1930

L'efectiu dels sindicats socialistes austríacs a la fi de 1930, era de 655.204 membres. Comparat amb 1929, es registra una disminució de 82.073 membres.

La baixa s'explica pel fet que grosses empreses que ocupaven milers de treballadors solament n'han conservat uns centenars. Hi havia a Àustria, a la fi de 1930, 38 organitzacions sindicals nacionals, ocupant 3.024 branques locals. Els sindicats de sexes mas-

cles eren 513.087 (78,3 per cent), i les sindicades, de 142.117 (21,7 per cent). Els treballadors manuals representaven el 64,2 per cent, i els no manuals, el 35,8 per cent dels adherents.

L'ingrés dels sindicats socialistes fou de 35,8 xilings per afiliat i les despeses de 34,8 xilings, de les quals 12,4 en concepte d'indemnitzacions pels obrers adherits.

En el curs de l'any, els ingressos dels sindicats socialistes ha disminuït 1.900.000 xilings; les despeses totals pujaren a 7.600.000 xilings, dels quals 4.400.000 (19,4 per cent) s'invertiren en indemnitzacions d'atur forçós.

Augmenta l'atur forçós a Anglaterra

Les estadístiques de l'atur forçós indiquen un augment dels sense feina en el curs de les darreres setmanes. El 17 d'agost de 1931 hi havia inscrits en els registres oficials 1.942.836 parats complets, 664.801 parats temporaris i 111.789 persones ocupades normalment en treballs temporaris, o sigui, un total de 2.719.376 parats. Aquesta xifra és la més elevada de les hagudes fins ara en el ministeri del Treball.

Ford ja no fa miracles

El primer d'agost 1931, els establiments Ford de Rouge River acomiadaren 75.000 obrers. Onze grups de construcció han estat parats, i en queden, encara, 36 oberts i en funció en altres contrades del país. Els establiments Ford havien acomiadat anteriorment 20.000 obrers.

L'EXPRES BLAU

Acabament i començament de temporada.

Acabament de la temporada de repeses, la més interessant de l'any, car ens permet de fer una ràpida revisió de totes les valors presentades durant la temporada comercial i afermar o rectificar els nostres judicis.

L'última repesa: «L'expres blau».

Aquest gran film, fruit de la col·laboració de la Prometheus-Film, de Berlín, amb la Mejrabpom-Russ, de Moscó. Col·laboració que ha donat també «El cadàver vivent», de Pudovkin. «L'expres blau», direcció d'Ilja Trauberg.

En el darrer any cinematogràfic s'ha accentuat el contrast i l'oposició entre la producció comercial i la producció socialista, i en aquesta denominació genèrica compremem no sols els films russos i produïts en altres països inspirats en les mateixes directrius ètiques, sinó àdhuc els documentals ame-

ricans. «Byrd al Pol Sud», per exemple.

De totes les manifestacions de la vida actual de la Unió Soviètica, la que aconsegueix als nostres ulls una valor més pura, més lliure de mixtificació, més autèntica, és el cinema. Car el cinema rus és, per damunt de tot, idealista, apassionadament idealista. La matèria de document és exaltada, sublimitada, projectada vers l'absolut. I els allegats polítics acaben tots amb el fet de l'alliberació, d'una alliberació que és el primer pas vers un ideal. I així tots els films coadjuven al mateix esforç, a una línia general.

Hem d'insistir en aquesta delimitació de camps en l'actual producció cinematogràfica: producció comercial i producció socialista. Aquest és, per a nosaltres, un punt essencial que haurem de tenir en compte en la nostra futura tasca crítica. Pel mòbil ètic que

l'inspira, per la seva intenció, nosaltres hem de proclamar que el film socialista més anodí té un valor més absolut que la més important producció de King Vidor o de Murnau. «Alleluia!» o «Albada», a desgrat de llurs bellesses, són valors negatius davant la nostra concepció absoluta de la societat. I esguardar i jutjar aquestes pel·lícules des d'un punt de vista merament artístic, és senzillament imbecil. És voler reduir el cinema a categoria de joguina o d'entreteniment; és voler ofegar la importància social d'aquest mitjà d'expressió, tan adaptat a l'esperit de les masses, sempre freturoses d'ideal. Des del nostre punt de vista—posen un exemple—les darreres escenes d'«Igdembu» (el bust que parla damunt el vaixell de rodes) són infinitament superiors a les minors que ens ha presentat la producció americana.

Però, tornem a «L'expres blau». Després del que deixem dit, no estranyarà que qualifiquem aquest film com un dels més reeixits que ens ha donat el cinema de tots els temps. Si segles a venir, les generacions es demanessin quins eren els films que millor representen la nostra època, i nosaltres poguéssim contestar, no dubtaríem a assenyalar aquest. En pocs films com aquest el factor artístic està tan íntimament lligat amb el factor humà, i en pocs films s'ha aconseguit un resultat tan complet, tan essencialment cinematogràfic.

El tema, el ritme, la plàstica de les escenes i la sonoritat actuen en una forma ponderada i justa i ens proporcionen un alt exemple del que ha d'ésser l'espectacle cinematogràfic.

Les llums i la inquietud de la cambra—aquesta cambra que xucla, que extreu expressió de les coses més inexpressives—produeixen visions d'una gran força plàstica, com el braç que crea canons, el diàleg dels paraxocs, les mans terriblement buides del germà...

I per damunt de tot, el clam de revolta i el crit d'alliberació. I la bandera que agita l'Herói...

A.

Les mans plenes del germà

La redacció de "Solidaridad Obrera" ha renunciat

Se'n va "asqueada"!

Per haver dit la veritat JUSTÍCIA SOCIAL ha estat tractada de *guardia civil al servicio de Maura*. Però, la veritat que nosaltres tinguérem el coratge de dir abans de la darrera vergonyosa vaga general, és ara reconeguda per la redacció en pes de *Solidaridad Obrera*. Aquesta es sent ara *asqueada*. I ho fa públic a *Solidaridad Obrera* en els següents termes, que reforcen de faiso brutal la nostra actitud:

«Precisa que la organizació de Catalunya se decide de una vez para siempre a sacudirse la tutela onerosa de los que obran movidos por intereses ajenos a los específicos de la C. N. T. Hemos llegado al momento en que conviene, en que precisa de un modo imperiosamente ineludible, que la C. N. T. se resigne a vegetar mediatizada por organismos irresponsables ante la gran masa del proletariado, o que la C. N. T. se decide a reivindicar su personalidad y sus propios principios, echando por la borda el lastre de incomprensión y de irresponsabilidad que arruina moral y colectivamente a lo que debe y puede ser el organismo representativo del proletariado revolucionario de España.

»Por parte de los que suscriben la carta que más abajo transcribimos, ya ha sido tomada la resolución propia de

los que no se resignan a continuar en un puesto que, por depender de la organización, obliga a silenciar lo que está socavando por la propia base todo el contenido glorioso y eficiente de la C. N. T. Y al hacer pública la carta dirigida al Comité de la Confederación Regional del Trabajo de Cataluña, sus firmantes no persiguen otros fines que los de informar a tiempo a toda la organización catalana y determinar a ésta a definirse de una manera clara y categórica de cuál debe ser su posición en la lucha de clases y acerca, también, de si su personalidad ha de continuar mixtificada y asaltada hasta llegar al hundimiento de la C. N. T. como genuina representación del proletariado revolucionario de España.

»Es hora de decidirse, y los firmantes de la carta que sigue empiezan por dejar el camino libre para que la organización de Cataluña se trace la ruta que estime más conveniente.

»He ahí la carta:

Barcelona, 21 septiembre de 1931.

«Al Comité de la Confederación Regional del Trabajo de Cataluña.

Ciudad.

»Esimados camaradas: Sabemos muy bien que nos debemos a la organización sindical de Cataluña, por lo que se refiere a los cargos que ocupamos en *Solidaridad Obrera*, y no a los Sindicatos de Barcelona. Sabemos, también, los móviles y los fines que persiguen los pocos Sindicatos que han pedido la dimisión de la Redacción de *Solidaridad Obrera*. Sabemos, además, que una gran mayoría de los Sindicatos de Cataluña rechazará de plano todas esas maniobras para conseguir la dimisión de una Redacción que no ha dejado de cumplir su misión, a no ser cuando, por mantener una problemática unidad, ha dejado de decir a gritos algo que no debíase silenciar para honra y provecho de la organización.

»Sabemos, por último, que es ahora cuando nosotros deberíamos empeñarnos en no dar gusto a los que quieren dársele con nuestra dimisión. Pero como todo el mundo es libre de sentirse asqueado, y como quiera que nosotros hace ya mucho tiempo que nos sentimos asqueados, aun temiendo que nuestra actitud pueda parecer un des-

aire a la organización de Cataluña—y conste que esto está muy lejos de nuestras intenciones—, mucho agradeceremos a ese Comité que aproveche la oportunidad que ofrece la celebración del próximo Pleno de Comarcas, para dar lectura a la presente carta, y con ella cuenta de nuestra dimisión colectiva con carácter irrevocable, de los cargos que hasta ahora hemos venido desempeñando en *Solidaridad Obrera*.

»Necesitamos y queremos recabar nuestra libertad de acción. Hemos tenido que silenciar muchas cosas que atacan a los principios y a la moral de la C. N. T. Y no queremos estar más tiempo prisioneros de determinados convencionalismos que obligan a la complicidad en cosas que repugnan a nuestra conciencia de militantes.

»Y nada más, camaradas. El día 3 del próximo octubre daremos por terminada nuestra misión en *Solidaridad Obrera*, y para entonces esperamos que la organización de Cataluña habrá nombrado nuestros sustitutos.

»Con saludos fraternales, quedan vuestros y del comunismo libertario,

J. Peiró, Sebastián Clará, Ricardo Fornells, Agustín Gibanel, Ramón Magre.»

El fracàs d'una tàctica i d'una política

Un dels arguments més usats pels reaccionaris per a atacar a la Unió de les Esquerreres de Catalunya, amb l'intent de difamar els seus èxits polítics, és la propagació constant que els triomfs electorals són deguts a una aliança vergonyant amb el sindicalisme, per mitjà dels seus homes diguem-ne representatius.

Aquest retret es fa per a embolicar tots els homes d'esquerra sense distinció, en tot allò que té de morbós i inadmissible l'organització obrera a casa nostra, i aquests dies de vaga general, ha arribat a un grau tan sospitós que més bé semblava perseguir-se el desprestigi de Catalunya i incapacitar-la per a regir els seus propis destins.

Els que excel·leixen en aquesta campanya són aquells que veuen en perill llurs privilegis de classe, o aquells als quals el poble, amb gest vident, ha menyspreat per egòlatres.

Nosaltres creiem que els fets ens mica l'organització, sempre havíem negat i neguem encara, la possibilitat que, tal com està avui pogués haver-hi ningú capaç de respondre de la seva disciplina per a realitzar cap obra que hagués de portar-se a cap amb un pla harmònic.

La nostra posició era francament atacada per molts companys nostres, i se'm volia convèncer mostrant-me el contacte influent que certs homes de l'Esquerra Republicana, en funcions d'autoritat, hi tenien, tota vegada que llur fama deia que coneixien el mecanisme més que complicat desarticulat de l'organització obrera catalana de l'any 1918 ençà.

Nosaltres creiem que els fets ens han donat la raó quan dèiem: Mentre a l'organització dominen els grups, no la controla ni Déu. Sigui qui sigui, mentre els faci el joc podrà dir que la representa, però quan els contradigui i no s'avingui a secundar els seus propòsits li llençaran la confiança al mig del carrer a la consideració pública, tal com s'ha fet en aquesta vaga general passada.

Això, si el poble treballador no reac-

ciona, es podrà repetir una i mil vegades, i no reaccionarà mentre a l'organització no trobi la plenitud dels drets que com afiliat li corresponen, i a les assemblees, la llibertat d'expressió que l'amenaça violenta constantment coacciona.

El cas és clar: Els homes de la Unió d'Esquerreres catalanes no han sortit elegits per cap indicació dels que ara se'n diuen líders obreristes; ho han estat per l'ombra prestigiosa del senyor Macià, l'únic català que, passi el que passi, els catalans per gratitud l'hem d'estimar. Aquesta admiració que el poble sent per l'Avi es deu a la seva bondat, a la seva vida de sacrifici i a la seva generositat, que fa que tothom l'aclami com a figura representativa de Catalunya, tant si és un obrer intel·lectual, com del comerç, com de la indústria, que malgrat porti el carnet confederal a la butxaca, veu en ell el màxim exponent de la llibertat col·lectiva.

Es més, si per qualsevol desviació, l'organització hagués pres l'acord de no votar-lo, els obrers també l'hauríem votat, perquè el poble veu clar que Macià és invulnerable per la seva lleial honradesa, i solament els mesquins o els malvats poden deixar d'admirar-lo. Per altra part, el carnet fins ara només compromet a pagar les quotes i a acceptar els càrrecs de delegat quan s'han de nomenar *manu militari*. Avui no hi ha, com havia en la nostra organització obrera, una vera democràcia sindical, i per tant una verdadera consciència i adhesió en els acords.

Per això ens ha dolgut veure, com a socialistes, que mentre es *burxava l'orella* per a tenir una entrevista amb els representants dels obrers i es realitzava la tarda del dia 4 al Palau de la Generalitat, eren oblidats dos homes antics militants, d'un bon prestigi entre els treballadors catalans conscients, hàbilment professionals i que coneixien l'organització obrera tant com el primer i ensems són diputats a la Generalitat. És evident que aquests homes no haurien pogut evitar la realitat, ni explicar fantasies, ni

assegurar que tenien l'esdevenidor a la butxaca, però els altres no han servit ni per a autoritzar l'enterrament dels morts, ni per a retirar les escombraries dels carrers de Barcelona, en perill de provocar una pesta, ni tan sols per a acabar la vaga el dia que es va convenir. Tota la resta són excuses i arguments tan coneguts que si volen els en vendrem.

Conclusió: Nosaltres neguem rodonament que els treballadors que han votat els homes de la Unió d'Esquerreres ho hagin fet induïts per la influència que pogués tenir l'organització obrera en el seu ànim per aquesta mena d'afers. Com a ciutadans exercien un dret, i votant a Macià, un acte de reconeixement cívic. Els homes que van anar amb ell a les luites electorals els avalava l'adhesió que el poble sent per l'Avi.

Ara bé; si entre ells hi ha algun que és tan curt de vista i creu que deu alguna cosa a l'organització, i que ha d'acomplir aquest pagament engorros, almenys que no comprometi res ni ningú.

Perquè mentre a l'organització obrera no hi capiguem tots, en igualtat de deures, però també de drets, és il·lícit fer preferències.

J. FRONJOSA

Assemblea extraordinària de la U. S. C.

El dimecres d'aquesta setmana es realitzà l'assemblea extraordinària de la Unió Socialista de Catalunya, secció de Barcelona, per a fixar l'actitud del Partit davant les properes eleccions del 4 d'octubre.

Després d'un extens debat entorn de la proposició del Comitè Executiu, favorable a la participació en l'acte eleccionari, l'assemblea l'aprovà per gran majoria.

Tot seguit es passà a elegir el candidat de la U. S. C.; essent proposats els companys F. Muntanyà, Rafael Ramis i Felip Barjau.

Es retirada la candidatura del company F. Muntanyà i, després d'am-

pli i cordial debat, és elegit candidat de la Unió Socialista de Catalunya el company Felip Barjau.

Per manca d'espai en aquest número deixem per al vinent la publicació d'un article d'A. V. Alexander, primer Lord de l'Almirallat en el darrer Gabinet laborista anglès, sobre "LA CRISI ANGLESA"
Així mateix publicarem amplex comentaris sobre l'actual situació econòmica anglesa i la suspensió del patró or.

COMARCALS

DE GIRONA

La conferència donada el dia 15 de l'actual pel nostre company i secretari de la secció, Enric Alegrí, fou un nou èxit per a la nostra entitat. Despertà molts comentaris en elogi del conferenciant, i vagi també la meua sincera felicitació per al bon amic que sabé exposar tan bé el tema «Filosofia, Joventut, Socialisme». En el número vinent trobaran els nostres amics uns fragments de la interessant conferència, i els en recomanem la lectura.

La propera conferència, que es celebrarà a mitjans d'octubre, anirà a càrrec del company J. M. Gil, que parlarà sobre Pablo Iglesias.

A primers del vinent mes confiem donar l'acte inaugural d'aquesta secció, en el qual prendran part alguns amics de la U. S. C. de Barcelona, coincidint amb diferents altres actes en algunes poblacions d'aquesta comarca.

MODEST ROS

JUSTÍCIA SOCIAL es plan a participar als seus lectors i amics que ha estat denunciada pel Jutge del Nord, l'Honorable Senyor En Lisardo Fuentes, per haver-se alçat contra les seves arbitrarietats en l'afar de la Cooperativa de Vidre de Coll-Blanc.